

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

20. ledna 2022*

„Nesplnění povinnosti státem – Státní podpory – Podpory prohlášené za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem – Povinnost navrácení – Rozsudek Soudního dvora, kterým se určuje nesplnění povinnosti – Nevyhovění rozsudku – Nesplnění povinnosti zajistit navrácení protiprávních a neslučitelných podpor – Finanční sankce – Přiměřenost a odrazující charakter – Penále – Paušální částka – Platební schopnost – Vážení hlasů členského státu v Evropském parlamentu“

Ve věci C-51/20,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě čl. 260 odst. 2 SFEU, podaná dne 29. ledna 2020,

Evropská komise, zastoupená A. Bouchagiarem a B. Stromskym, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Řecké republice, zastoupené K. Boskovitsem a A. Samoni-Rantou, jako zmocněnci,

žalované,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Arabadžev (zpravodaj), předseda prvního senátu, vykonávající funkci předsedy druhého senátu, I. Ziemele, T. von Danwitz, P. G. Xuereb a A. Kumin, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. července 2021,

vydává tento

* Jednací jazyk: řečtina.

Rozsudek

- 1 Evropská komise se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr:
 - určil, že Řecká republika tím, že nepřijala veškerá opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora ze dne 9. listopadu 2017, Komise v. Řecko (C-481/16, nezveřejněný, dále jen „rozsudek, kterým se určuje nesplnění povinnosti,“ EU:C:2017:845), nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z tohoto rozsudku a čl. 260 odst. 1 SFEU;
 - uložil Řecké republice, aby Komisi zaplatila denní penále ve výši 26 697,89 eur za prodlení s plněním povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, a to ode dne vyhlášení rozsudku v projednávané věci až do úplného splnění povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti;
 - uložil Řecké republice, aby zaplatila Komisi paušální částku ve výši součinu denní částky 3 709,23 eur a počtu dnů, které uplynou od vyhlášení rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, do dne, kdy tento členský stát ukončí porušení práva, nebo pokud k ukončení porušení nedojde, do dne vyhlášení rozsudku v projednávané věci a
 - uložil Řecké republice náhradu nákladů řízení.

Skutečnosti předcházející sporu

- 2 V rámci svého ekonomického ozdravného programu zahájila Řecká republika program privatizace. Společnost Larco General Mining & Metallurgical Company SA (dále jen „Larco“), která je řeckým těžařským a hutnickým podnikem, patří mezi společnosti, které mají být privatizovány. Společnost Larco je podnikem, který se zabývá těžbou a zpracováním lateritu, těžbou lignitu a výrobou feroniklu a vedlejších produktů. Mezi činnosti této společnosti patří průzkum, vývoj, těžba, tavba a obchodování s vlastními výrobky na celém světě.
- 3 V březnu 2012 informovala Hellenic Republic Asset Development Fund, společnost založená za účelem řízení privatizačního procesu, Komisi o plánu privatizace společnosti Larco.
- 4 Komise poté provedla předběžný průzkum tohoto plánu, aby ověřila, zda neobsahuje prvky státní podpory.
- 5 Řeckým orgánům zaslala dotazník. Z odpovědí v tomto dotazníku došlých Komisi dne 16. března 2012 výslovně vyplývá, že společnost Larco již byla příjemcem zásahů řeckého státu. Komise následně požádala o další informace prostřednictvím e-mailových zpráv ze dnů 18. dubna 2012, 24. dubna 2012, 5. července 2012, 22. srpna 2012 a 7. prosince 2012 a dopisů ze dnů 4. května 2012 a 14. ledna 2013, na něž řecké orgány odpověděly ve dnech 20. dubna 2012, 26. dubna 2012, 3. října 2012, 13. listopadu 2012, 15. listopadu 2012, 7. prosince 2012, 24. prosince 2012 a 18. ledna 2013. Setkání útvarů Komise se zástupci řeckých orgánů se konalo ve dnech 30. dubna 2012 a 11. září 2012 v Aténách (Řecko) a dne 25. ledna 2013 v Bruselu (Belgie).

- 6 Dopisem ze dne 6. března 2013 oznámila Komise Řecké republice své rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU ve vztahu k různým opatřením, jako jsou státní záruky poskytnuté společnosti Larco za roky 2008, 2010 a 2011, navýšení kapitálu v roce 2009, dohoda o vyrovnání dluhů podepsaná v roce 1998 nebo též možnost předložit záruční listiny na částku ve výši 1,5 milionu eur namísto zaplacení daňové pokuty ve výši 190 milionů eur.
- 7 Komise poté vyzvala řecké orgány a zúčastněné třetí strany, aby předložily své připomínky k těmto opatřením.
- 8 Komise obdržela pouze připomínky řeckých orgánů, a to dne 30. dubna 2013.
- 9 Dne 27. března 2014 přijala Komise rozhodnutí 2014/539/EU o státní podpoře SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) poskytnuté Řeckem společnosti Larco General Mining & Metallurgical Company SA (Úř. věst. 2014, L 254, s. 24), jehož články 2 až 5 výroku stanoví, že dotčená opatření jsou protiprávními podporami neslučitelnými s vnitřním trhem, že tyto podpory musí být společností Larco navráceny a že informace musí být poskytnuty Komisi, zejména pokud jde o opatření, která již byla přijata nebo která mají být přijata k dosažení souladu s tímto rozhodnutím.
- 10 Kromě toho vzhledem k tomu, že Řecká republika informovala Komisi o svém záměru prodat některá aktiva společnosti Larco prostřednictvím dvou samostatných výběrových řízení, přijala Komise téhož dne rozhodnutí o státní podpoře SA.37954 (2013/N) týkající se tohoto prodeje (dále jen „rozhodnutí o prodeji některých aktiv společnosti Larco“). V posledně uvedeném rozhodnutí Komise uvádí, že podle informací poskytnutých Řeckou republikou jsou tato výběrová řízení vedena na jedné straně státem a na druhé straně společností Larco jakožto vlastníky aktiv dotčených jednotlivými výběrovými řízeními. První výběrové řízení se konkrétně týká hutnické továrny v Larymně (Řecko) a 40 % těžebních práv na laterit v Agios Ioannis (Řecko), zatímco druhé se týká 73 % těžebních práv na laterit z Euboie (Řecko) a všech těžebních práv na laterit v Kastorii (Řecko). Po ukončení obou výběrových řízení a nezávisle na jejich výsledcích bude v souladu s vnitrostátními právními předpisy vyhlášen úpadek společnosti Larco a její zbývající aktiva budou prodána v rámci likvidace.
- 11 S ohledem na tyto informace měla Komise v rozhodnutí o prodeji některých aktiv společnosti Larco za to, že pokud je dodržena určitá řada ustanovení a podmínek, uvedený prodej zaprvé nepředstavuje státní podporu a zadruhé nevyvolává hospodářskou návaznost mezi společností Larco a vlastníkem nebo vlastníky aktiv, která budou prodána. Komise dospěla k závěru, že za těchto podmínek se otázka navrácení protiprávních a neslučitelných státních podpor, které byly vyplaceny společnosti Larco, nebude týkat nových vlastníků aktiv určených k prodeji.
- 12 Dvuměsíční lhůta, jež byla uložena Řecké republice v článku 5 rozhodnutí 2014/539 k poskytnutí informací o opatřeních k navrácení dotčených podpor, uplynula dne 28. května 2014, aniž Komise obdržela jakékoli informace v tomto směru.
- 13 Dopisem ze dne 23. června 2014 připomněla Komise řeckým orgánům jejich povinnosti vyplývající z rozhodnutí 2014/539 a požádala je, aby ji ve lhůtě 20 pracovních dnů informovaly o způsobech výkonu tohoto rozhodnutí. Tyto orgány odpověděly e-mailem ze dne 18. července 2014, že jí v této lhůtě nejsou schopny požadované údaje poskytnout.
- 14 Kromě toho Komise rovněž Řecké republice připomněla, že je povinna dodržet čtyřměsíční lhůtu stanovenou v čl. 4 odst. 2 rozhodnutí 2014/539. Tato lhůta však uplynula dne 28. července 2014, aniž Komise obdržela informace týkající se výkonu tohoto rozhodnutí.

- 15 Dopisy ze dnů 6. října 2014 a 18. prosince 2015 vyzvala Komise tento členský stát, aby jí poskytl uvedené informace a uspořádal výměnu informací o způsobech navrácení dotčených podpor. Uvedený členský stát však na tyto dopisy neodpověděl. Během schůzky Komise s řeckými orgány, která se konala v Aténách, nepředložily tyto orgány žádný argument, který by odůvodnil nepřijetí opatření k výkonu rozhodnutí 2014/539.
- 16 Poté co Komise usoudila, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z rozhodnutí 2014/539, podala dne 2. září 2016 na základě čl. 108 odst. 2 SFEU žalobu pro nesplnění povinnosti proti tomuto členskému státu, kterou se domáhala určení, že poslední uvedený nepřijal ve stanovených lhůtách veškerá opatření nezbytná pro vyhovění tomuto rozhodnutí, nebo každopádně v rozporu s požadavky stanovenými v článku 5 uvedeného rozhodnutí dostatečně neinformoval Komisi o přijatých opatřeních.
- 17 Dne 9. listopadu 2017 Soudní dvůr rozsudkem, kterým se určuje nesplnění povinnosti, rozhodl, že Řecká republika nepřijala ve stanovených lhůtách veškerá opatření nezbytná ke splnění povinností vyplývajících z rozhodnutí 2014/539 a neinformovala Komisi o opatřeních přijatých na základě tohoto rozhodnutí.

Postup před zahájením soudního řízení

- 18 Po vyhlášení rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, zaslala Komise dne 15. listopadu 2017 řeckým orgánům dopis, ve kterém je vyzvala k navrácení protiprávních podpor neslučitelných s vnitřním trhem, na který tyto orgány neodpověděly.
- 19 Dne 13. listopadu 2018 požádala Komise dopisem zaslaným řeckému ministrovi financí o informace o stavu řízení o navrácení dotčených podpor a uvedla, že může podat žalobu pro nesplnění povinnosti podle článku 260 SFEU. Ani na tento dopis se jí nedostalo žádné odpovědi.
- 20 Dne 25. ledna 2019 zaslala Komise, která měla za to, že rozhodnutí 2014/539 nebylo dosud vykonáno, Řecké republice výzvu dopisem podle čl. 260 odst. 2 SFEU a poskytla jí dvouměsíční lhůtu k předložení vyjádření.
- 21 Dne 29. března 2019 tento členský stát odpověděl na výzvu dopisem tak, že zejména poukázal na obtíže, kterým čelil, a na svou vůli spolupracovat.
- 22 Za těchto podmínek se Komise rozhodla podat projednávanou žalobu.

Vývoj v průběhu řízení v projednávané věci

- 23 Dne 14. února 2020 přijala Řecká republika zákon č. 4664/2020. Článek 21 tohoto zákona stanoví podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy, jenž musí prostřednictvím rychlého a zjednodušeného řízení vést k likvidaci této společnosti (dále jen „zvláštní správa“).
- 24 Na žádost tohoto členského státu jednajícího jako věřitel společnosti Larco Monomeles Efeteio Athinon (odvolací soud v Aténách – samosoudce, Řecko) rozhodnutím č. 1407/2020 ze dne 28. února 2020 podrobil tuto společnost režimu zvláštní správy, který nevedl k ukončení činnosti uvedené společnosti. Týmž rozhodnutím uvedený soud ustavil zvláštního správce, jenž byl pověřen provedením soupisu všech aktiv a pasiv téže společnosti a povinen využít veřejného výběrového řízení za účelem převodu aktiv této společnosti.

- 25 Dne 13. března 2020 řecké orgány jednak vyzvaly společnost Larco, aby ve lhůtě třiceti kalendářních dnů zaplatila částku odpovídající podporám prohlášeným za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem, navýšenou o platné úroky, a jednak informovaly Komisi o režimu zvláštní správy použitelném na společnost Larco.
- 26 Dne 26. března 2020 Soudní dvůr rozsudkem Larko v. Komise (C-244/18 P, EU:C:2020:238), vyhověl kasačnímu opravnému prostředku podanému společností Larco proti rozsudku Tribunálu ze dne 1. února 2018, Larko v. Komise (T-423/14, EU:T:2018:57), kterým Tribunál zamítl žalobu této společnosti znějící na zrušení rozhodnutí 2014/539. Soudní dvůr zrušil rozsudek Tribunálu v rozsahu, v němž zamítl první část prvního žalobního důvodu týkající se záruky poskytnuté v roce 2008 řeckým státem společnosti Larco a půjčky ve výši 30 milionů eur, kterou této společnosti poskytla společnost ATE Bank (dále jen „opatření č. 2“).
- 27 V návaznosti na rozsudek Soudního dvora vznesla společnost Larco námitky proti výši podpory týkající se opatření č. 2, která musí být navrácena.
- 28 Dne 7. dubna 2020 podal zvláštní správce společnosti Larco proti Řecké republice žalobu, kterou se domáhal řešení sporu týkajícího se režimu vlastnictví továrny v Larymně v rozhodčím řízení.
- 29 Dopisem ze dne 27. dubna 2020 řecké orgány sdělily Komisi námitky společnosti Larco ohledně opatření č. 2, na které tento orgán odpověděl dopisem ze dne 6. května 2020.
- 30 Dne 14. května 2020 zaslaly tyto orgány řeckým daňovým orgánům dopis, ve kterém požádaly společnost Larco o úplné navrácení dotčených podpor.
- 31 V návaznosti na žádost Soudního dvora o informace podle čl. 62 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora předložila Řecká republika dokumenty týkající se navrácení dotčených podpor.
- 32 Z odpovědi na tuto žádost o informace zaprvé vyplývá, že dne 22. března 2021 byla společnost Larco stále v režimu zvláštní správy s ohledem na dobu nezbytnou k vydání rozhodčího nálezu týkajícího se režimu vlastnictví továrny v Larymně a na to, že tento režim měl skončit po uplynutí lhůty dvanácti měsíců, jež plynula ode dne jeho zavedení, nebo lhůty devíti měsíců, jež plynula od vydání tohoto nálezu.
- 33 Zadruhé uvedeným nálezem vydaným dne 24. září 2020 a opraveným dne 8. října 2020 rozhodčí soud uznal vlastnické právo řeckého státu k hutnické továrně a důlnímu komplexu v Larymně. Společnost Larco zůstala nájemcem tohoto majetku řeckého státu.
- 34 Zatřetí v návaznosti na tentýž rozhodčí nález byla obě výběrová řízení zmíněná v bodě 10 tohoto rozsudku, kterými Řecká republika vyjádřila svůj záměr prodat některá aktiva společnosti Larco, aktualizována a zvláštní správce provedl konečnou přípravu soupisu veškerých aktiv a pasiv společnosti Larco.
- 35 Začtvrté postupy týkající se těchto výběrových řízení probíhaly souběžně a měly být ukončeny nejpozději dne 8. července 2021.

K nesplnění povinnosti

Argumentace účastníků řízení

- 36 V první řadě Komise vytýká Řecké republice, že nepřijala opatření, která vyplývají z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, neboť více než pět let po přijetí rozhodnutí 2014/539 a více než dva roky po vyhlášení uvedeného rozsudku řecké orgány nezajistily navrácení dotčených státních podpor společností Larco.
- 37 Podle Komise řecké orgány přijaly opatření za účelem navrácení těchto podpor až po 29. lednu 2020, dni podání projednávané žaloby, čímž porušily požadavek okamžitého a účinného výkonu tohoto rozhodnutí. Nejprve zákon č. 4664/2020, který stanoví podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy, byl přijat až dne 14. února 2020. Dále k podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy došlo dne 28. února 2020. Konečně řecké orgány vyzvaly dne 13. března 2020 společnost Larco, aby ve lhůtě 30 dnů vrátila částku odpovídající těmto podporám.
- 38 Pokud jde o režim zvláštní správy společnosti Larco, Komise zaprvé uvádí, že čl. 21 odst. 4 zákona č. 4664/2020 stanoví, že tato společnost může využít státní dotaci na pokrytí svých výdajů spojených s uplatňováním tohoto režimu. Podle Komise podpory týkající se provozu společnosti Larco stanovené tímto ustanovením, jejichž cílem je osvobodit tuto společnost od nákladů, které by obvykle musela vynaložit v rámci své běžné správy nebo svých běžných činností, představují kategorii podpor, která je obzvláště škodlivá pro hospodářskou soutěž. V projednávané věci řecké orgány již společnosti Larco poskytly provozní podpory v rámci zvláštní správy.
- 39 Zadruhé má Komise za to, že Řecká republika byla povinna zahájit insolvenční řízení proti společnosti Larco a zapsat na seznam přihlášených pohledávek pohledávky týkající se navrácení dotčených podpor ve lhůtě čtyř měsíců uvedené v článku 4 rozhodnutí 2014/539. Po takovém zápisu mělo následovat buď úplné navrácení dotčených podpor, nebo likvidace příjemce a definitivní ukončení jeho činnosti.
- 40 V projednávané věci přitom Řecká republika nezapsala na seznam přihlášených pohledávek pohledávky týkající se navrácení dotčených podpor. Podle čl. 21 odst. 9 zákona č. 4664/2020 lze takový formální zápis provést až po převodu aktiv společnosti Larco na předkladatele nejvyšší nabídky po uskutečnění dražby těchto aktiv.
- 41 Podle Komise i za předpokladu, že by pohledávka Řecké republiky týkající se vrácení dotčených podpor byla formálně zapsána na seznam přihlášených pohledávek po převodu aktiv společnosti Larco, jak to stanoví režim zvláštní správy, rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, by mohlo být v plném rozsahu vyhověno pouze v případě, že by výnos z likvidace stačil k navrácení celé částky dotčených podpor. V opačném případě by bylo možné zajistit úplné splnění povinností vyplývajících z tohoto rozsudku pouze likvidací a definitivním ukončením činnosti společnosti Larco.
- 42 V druhé řadě, pokud jde o povinnost řeckého státu informovat Komisi, tento orgán tvrdí, že orgány uvedeného členského státu neoznámily ve stanovených lhůtách údaje umožňující ověřit správnost výpočtu částky podpor, která má být navržena.
- 43 Tyto orgány tedy nesplnily povinnosti vyplývající z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti.

- 44 Kromě toho má Komise za to, že skutečnost, že řízení o žalobě společnosti Larco znějící na zrušení rozhodnutí 2014/539 v návaznosti na rozsudek ze dne 26. března 2020, Larko v. Komise (C-244/18 P, EU:C:2020:238), stále probíhá před Tribunálem, není pro projednávanou věc relevantní. Tvrdí, že řízení o nesplnění povinnosti podle čl. 260 odst. 2 SFEU je nezávislé na řízení zahájeném na základě článku 263 SFEU. Tento orgán upřesňuje, že Soudní dvůr uvedeným rozsudkem částečně zrušil rozsudek ze dne 1. února 2018, Larko v. Komise (T-423/14, EU:T:2018:57), avšak nezrušil rozhodnutí 2014/539, které zůstává plně vykonatelné. Řecká republika je tedy povinna vykonat toto rozhodnutí v plném rozsahu.
- 45 Řecká republika na svou obranu v první řadě uvádí, že řecké orgány přijaly řadu opatření, která představují podstatný pokrok při plnění povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti. Z důvodu finančních obtíží společnosti Larco tak řecké orgány dne 14. února 2020 rozhodly o podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy, který na ni byl uplatněn dne 28. února 2020 a který měl skončit po uplynutí období dvanácti měsíců plynoucího ode dne jeho uplatnění nebo období devíti měsíců plynoucího od vydání rozhodčího nálezu týkajícího se sporu ohledně režimu vlastnictví továrny v Larymně.
- 46 Řecká republika zaprvé uvádí, že zvláštní správa je ve srovnání s obecným úpadkovým řízením a zvláštním řízením stanoveným zákonem č. 4307/2014 zvláštním insolvenčním řízením, v jehož rámci zvláštní správce rychle provede prodej aktiv dotyčného podniku a uspořádá veřejné výběrové řízení, aby se zabránilo snížení hodnoty aktiv.
- 47 Je pravda, že podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy nevede k okamžitému ukončení její činnosti. Zachování provozu továrny v Larymně však bylo považováno za nezbytné jednak k dosažení maximální ceny aktiv společnosti Larco a jednak k zajištění pokračování ve výrobě niklu v Řecku, která je obzvláště důležitá jak pro řecké, tak pro evropské hospodářství.
- 48 Kromě toho má řecké ministerstvo životního prostředí a energetiky ve vnitrostátním právu možnost poskytovat státní dotace na úhradu nákladů nezbytných k výkonu zvláštní správy, jakož i provozních nákladů za účelem zachování činnosti podniku až do jejího ukončení. Částky případně vyplacené z tohoto titulu však musí být odečteny od prodejní ceny aktiv a vráceny státu, aniž by byly zohledněny ostatní pohledávky zapsané na seznam přihlášených pohledávek.
- 49 Zadruhé Řecká republika podotýká, že do pěti dnů od ukončení výběrového řízení musí zvláštní správce vyzvat věřitele, aby s konečnou platností přihlásili své pohledávky, a poté vypracovat tabulku konečného pořadí pohledávek. Pokud jde konkrétně o datum zápisu na seznam přihlášených pohledávek, Řecká republika tvrdí, že na rozdíl od obecného úpadkového řízení, v jehož rámci dochází k zápisu na seznam přihlášených pohledávek před likvidací podniku, je v režimu zvláštní správy tento zápis proveden po prodeji aktiv dotčené společnosti. Odchylně od použitelných obecných ustanovení mají pohledávky státu spojené se zajištěním navrácení protiprávních a neslučitelných podpor přednost před jakýmkoli obecnými nebo zvláštními výsadami ostatních věřitelů.
- 50 Zatřetí Řecká republika tvrdí, že k definitivnímu ukončení činnosti společnosti Larco dojde prodejem aktiv této společnosti, takže bude zaručena neexistence hospodářské návaznosti a narušení hospodářské soutěže na dotčeném trhu. Podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy tak podle ní představuje nezvratný postup, který musí vést k likvidaci této společnosti a k definitivnímu ukončení její činnosti. Řecká republika každopádně tvrdí, že v případě

neúspěchu veřejného výběrového řízení by byl vyhlášen úpadek společnosti Larco a její aktiva by byla zlikvidována v rámci obecného úpadekového řízení. Takový neúspěch by měl být určen, pokud během zvláštní správy nebylo prodáno 75 % aktiv tohoto podniku.

- 51 Řecká republika ostatně nezpochybňuje, že rozhodnutí 2014/539 zůstává plně vykonatelné po vyhlášení rozsudku ze dne 26. března 2020, Larko v. Komise (C-244/18 P, EU:C:2020:238). Podle tohoto členského státu má však Komise ve svém sdělení o navrácení protiprávních státních podpor neslučitelných s vnitřním trhem za to, že pokud probíhá řízení o žalobě proti rozhodnutí o navrácení, může být předběžný výkon tohoto rozhodnutí zajištěn například tím, že příjemce podpor převede celou částku, která má být navrácena, na vázaný účet.
- 52 Ve druhé řadě Řecká republika tvrdí, že dopisem ze dne 13. března 2020 informovala Komisi o všech opatřeních přijatých za účelem navrácení dotčených podpor. Dne 14. května 2020 nařídila navrácení celkové částky těchto podpor.

Závěry Soudního dvora

- 53 Úvodem je třeba podotknout, že žaloba na neplatnost podaná společností Larco proti rozhodnutí 2014/539, která vedla k vydání rozsudku ze dne 26. března 2020, Larko v. Komise (C-244/18 P, EU:C:2020:238), nemá vliv na vykonatelnost tohoto rozhodnutí, a tudíž ani na projednávání spor. Podle ustálené judikatury Soudního dvora totiž platí, že jak vyplývá z článku 278 SFEU, pokud neexistuje rozhodnutí Tribunálu, které by stanovilo opak, nemá žaloba na neplatnost odkladný účinek. Podání žaloby na neplatnost tedy v zásadě nemění vykonatelnost rozhodnutí, jehož zrušení je navrhováno (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. července 2015, Komise v. Francie, C-63/14, EU:C:2015:458, bod 47).
- 54 Pokud jde o argument Řecké republiky, že Komise ve svém sdělení o navrácení protiprávních a neslučitelných státních podpor s vnitřním trhem stanoví, že pokud probíhá řízení o žalobě proti rozhodnutí o navrácení, může být předběžný výkon tohoto rozhodnutí zajištěn například tím, že příjemce podpory převede celou částku, která má být navrácena, na vázaný účet, stačí uvést, že v projednávané věci tento členský stát nepředložil důkazy prokazující takový převod.
- 55 Úvodem je v první řadě třeba připomenout, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že členský stát, jemuž je určeno rozhodnutí, které jej zavazuje k zajištění navrácení protiprávních podpor, které byly prohlášeny za neslučitelné s vnitřním trhem, je podle čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU povinen přijmout veškerá opatření k zajištění splnění povinností vyplývajících z tohoto rozhodnutí. Musí dosáhnout skutečného vrácení dlužných částek, aby odstranil narušení hospodářské soutěže způsobené konkurenční výhodou, jež byla poskytnuta prostřednictvím těchto podpor (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 68 a citovaná judikatura).
- 56 Navrácení protiprávní podpory, která byla prohlášena za neslučitelnou s vnitřním trhem, totiž musí být provedeno bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotčeného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí Komise. Za tímto účelem musí dotčené členské státy přijmout veškerá nezbytná opatření v rámci svých právních řádů, včetně předběžných opatření, aniž je dotčeno unijní právo (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 69 a citovaná judikatura).

- 57 Pokud jde o případy, kdy musí protiprávně poskytnuté státní podpory, jež byly prohlášeny za neslučitelné s vnitřním trhem, navrátit podniky, které jsou v obtížích nebo v úpadku, je třeba připomenout, že takové obtíže nemají vliv na povinnost navrácení podpory. Členský stát je tedy podle daných okolností povinen provést likvidaci společnosti, nechat zapsat svoji pohledávku na stranu pasiv této společnosti nebo přijmout veškerá další opatření umožňující vrácení podpory (rozsudek ze dne 17. ledna 2018, Komise v. Řecko, C-363/16, EU:C:2018:12, bod 36).
- 58 Podle ustálené judikatury zejména platí, že obnovení předchozího stavu a odstranění narušení hospodářské soutěže vyplývajícího z těchto podpor lze v zásadě dosáhnout zapsáním pohledávek týkajících se vrácení dotyčných podpor na seznam pohledávek (rozsudek ze dne 17. ledna 2018, Komise v. Řecko, C-363/16, EU:C:2018:12, bod 37 a citovaná judikatura).
- 59 Je však nutno podotknout, že takový zápis umožňuje splnění povinnosti navrácení podpory pouze tehdy, pokud – v případě, že státní orgány neměly možnost zajistit navrácení celé částky podpor – insolvenční řízení povede k likvidaci podniku, tj. k definitivnímu ukončení jeho činnosti, k němuž mohou dát státní orgány podnět jakožto akcionáři nebo věřitelé (rozsudek ze dne 17. ledna 2018, Komise v. Řecko, C-363/16, EU:C:2018:12, bod 38).
- 60 Z toho vyplývá, že definitivní ukončení činnosti podniku, který je příjemcem státní podpory, je vyžadováno pouze tehdy, pokud navrácení celé částky podpory není možné v průběhu insolvenčního řízení (rozsudek ze dne 17. ledna 2018, Komise v. Řecko, C-363/16, EU:C:2018:12, bod 39).
- 61 Je rovněž třeba podotknout, že pokud jde o řízení o nesplnění povinnosti podle čl. 260 odst. 2 SFEU, je třeba za datum rozhodné pro posouzení existence takového nesplnění povinnosti považovat datum uplynutí lhůty stanovené ve výzvě dopisem vydané na základě tohoto ustanovení (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 73 a citovaná judikatura).
- 62 Jak bylo připomenuto v bodě 20 tohoto rozsudku, vzhledem k tomu, že Komise v projednávané věci zaslala Řecké republice výzvu dopisem postupem podle čl. 260 odst. 2 SFEU dne 25. ledna 2019, je rozhodným datem uvedeným v předchozím bodě tohoto rozsudku datum uplynutí lhůty stanovené v tomto dopise, tedy 25. března 2019.
- 63 Je zjevné, že řecké orgány k tomuto datu nesplnily povinnost zajistit navrácení dotčených podpor.
- 64 Jak totiž vyplývá z bodů 23 až 25, 45 a 52 tohoto rozsudku, řecké orgány přijaly opatření k zajištění navrácení dotčených podpor až po 29. lednu 2020, datu podání projednávané žaloby. Zaprvé byl totiž zákon č. 4664/2020, kterým se zavádí režim zvláštní správy, přijat dne 14. února 2020, tedy téměř rok po uplynutí lhůty stanovené ve výzvě dopisem a téměř šest let po uplynutí původní lhůty k výkonu rozhodnutí 2014/539. Zadruhé je nesporné, že Řecká republika podrobila společnost Larco režimu zvláštní správy dne 28. února 2020. Zatřetí výzva k vrácení částky odpovídající dotčeným podporám ve lhůtě 30 dnů byla společnosti Larco zaslána dne 13. března 2020. Konečně začtvrté dne 14. května 2020 řecké orgány zaslaly řeckým daňovým orgánům dopis, ve kterém požádaly o zajištění navrácení dotčených podpor v plném rozsahu společností Larco.
- 65 Za těchto podmínek nemůže Řecká republika důvodně tvrdit, že ke dni uplynutí lhůty stanovené ve výzvě dopisem přijala veškerá opatření nezbytná k provedení postupu pro navrácení dotčených státních podpor.

- 66 V druhé řadě, pokud jde o nedostatek informací poskytnutých Komisi, je třeba uvést, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v dopise ze dne 25. ledna 2019 Řecká republika nepředložila Komisi informace uvedené v článku 5 rozhodnutí 2014/539.
- 67 Je tedy třeba určit, že Řecká republika tím, že nepřijala všechna nezbytná opatření, která vyplývají z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 260 odst. 1 SFEU.

K peněžitým sankcím

K penále

Argumentace účastníků řízení

- 68 Komise má za to, že nesplnění povinností vytýkané Řecké republice přetrvává i v okamžiku, kdy Soudní dvůr zkoumá skutkový stav.
- 69 Navrhuje uložit sankci za nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, zejména platbou penále, přičemž vychází ze svého sdělení SEC (2005) 1658 ze dne 12. prosince 2005, nadepsaného „Provádění článku [260 SFEU]“ (Úř. věst. 2007, C 126, s. 15, dále jen „sdělení z roku 2005“), ze svého sdělení o změně metody pro výpočet paušální částky a denní sazby penále, které Komise navrhuje v rámci řízení o nesplnění povinnosti u Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2019, C 70, s. 1), jakož i ze svého sdělení nadepsaného „Aktualizace údajů pro výpočet paušálních částek a penále, které Komise navrhuje Soudnímu dvoru Evropské unie v rámci řízení o nesplnění povinnosti“ (Úř. věst. 2019, C 309, s. 1). Komise uvádí, že podle vzorce uvedeného ve sdělení z roku 2005 se denní penále rovná součinu jednotné základní paušální sazby ve výši 3 116 eur, koeficientu závažnosti, koeficientu doby trvání a faktoru „n“.
- 70 Pokud jde o koeficient závažnosti, Komise tvrdí, že ustanovení Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor, která byla v projednávané věci porušena, mají zásadní povahu. Tento orgán zdůrazňuje škodlivý účinek, který protiprávní a neslučitelné podpory, jež nebyly navráceny, měly na trhu, na kterém společnost Larco vyvíjí svou činnost. Vzhledem k charakteristikám tohoto trhu má Komise za to, že nepříznivý účinek nenavrácených podpor na hospodářskou soutěž se dotýká podniků nejen v Řecku, ale také obecně v Evropské unii.
- 71 Pokud jde o otázku existence přitěžujících nebo polehčujících okolností, Komise jednak upozorňuje na opakovaná neplnění povinností Řeckou republikou v oblasti státních podpor, a jednak má za to, že v projednávané věci nelze shledat žádnou polehčující okolnost. V důsledku toho navrhuje použít koeficient závažnosti 7 na stupnici od 1 do 20 stanovené ve sdělení z roku 2005.
- 72 Pokud jde o dobu trvání porušení práva, Komise tvrdí, že ke dni, kdy se Komise rozhodla předložit projednávanou věc Soudnímu dvoru, a sice 27. listopadu 2019, byla doba trvání porušení práva, jejíž počátek je stanoven na datum vyhlášení rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, tj. 9. listopadu 2017, 24 měsíců, takže je třeba použít koeficient doby trvání 2,4 na stupnici od 1 do 3, jež byla rovněž stanovena v uvedeném sdělení.

- 73 Pokud jde o platební schopnost stíhaného členského státu, a konkrétně o faktor „n“, Komise uvádí, že v rozsudku ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko (C-93/17, EU:C:2018:903), měl Soudní dvůr za to, že vzhledem k tomu, že se systém hlasování v Radě Evropské unie změnil, ode dne 1. dubna 2017 faktor „n“ již nemůže zohledňovat počet hlasů dotyčného členského státu v Radě a že je třeba vycházet z hrubého domácího produktu (HDP) členských států jako rozhodného faktoru.
- 74 Podle Komise je přitom třeba zachovat institucionální váhu dotyčného členského státu v Unii jakožto základní prvek výpočtu faktoru „n“ pro účely uložení sankcí, které jsou zároveň přiměřené a dostatečně odrazující. Podle ní zohlednění pouze HDP značně zvyšuje rozpětí mezi členskými státy, pokud jde o tento faktor. Komise tvrdí, že metoda výpočtu faktoru „n“ by se neměla zakládat pouze na demografické nebo ekonomické váze, ale také na skutečnosti, že každý členský stát má v institucionálním uspořádání Unie vlastní nezaměnitelnou hodnotu. Aby tedy byla zachována rovnováha mezi platební schopností a institucionální vahou daného členského státu v Unii, měl by být faktor „n“ vypočítán na základě jednak HDP a jednak počtu křesel v Evropském parlamentu přiděleného dotyčnému členskému státu. Tento orgán má tudíž za to, že uvedený faktor „n“ musí být pro Řeckou republiku stanoven na 0,51.
- 75 Použití HDP a počtu křesel v Evropském parlamentu bez možnosti úpravy by však vedlo k podstatně nižší referenční hodnotě, než je hodnota vyplývající z použití dřívější metody výpočtu faktoru „n“. Pro účely výpočtu jednotné základní paušální sazby pro penále tak Komise navrhuje použít korekční koeficient 4,5, aby bylo zaručeno, že výše sankcí, které Komise navrhuje Soudnímu dvoru, zůstane přiměřená a dostatečně odrazující.
- 76 Konečně, pokud jde o periodicitu platby penále, je Komise toho názoru, že by měla být denní, a nikoli půlroční. Má za to, že v projednávané věci nesmí být denní penále jakkoli postupně snižováno.
- 77 Řecká republika namítá, že v projednávané věci není namístě ukládat finanční sankce z důvodu, že v důsledku samotného přijetí zákona č. 4664/2020 a podrobení společnosti Larco režimu zvláštní správy došlo k podstatnému pokroku. Tento členský stát dále zdůrazňuje, že cílem uvedeného režimu jako celku je zajistit urychleně likvidaci společnosti Larco buď prodejem jejích aktiv zvláštním správcem tak, aby bylo dosaženo co možná nejvyšší ceny, nebo v případě, že se prodej 75 % aktiv neuskuteční v období dvanácti měsíců, tak, že bude podrobena obecnému insolvenčnímu řízení.
- 78 Řecká republika má za to, že kdyby Soudní dvůr dospěl k závěru, že penále musí být přesto uloženo, není výše penále navrhaného Komisí přiměřená zvláštním okolnostem projednávané věci a není v souladu se zásadou proporcionality.
- 79 Pokud jde o závažnost nesplnění povinnosti, Řecká republika v první řadě tvrdí, že je třeba zohlednit jednak opatření přijatá v tomto stadiu a jednak skutečnost, že v projednávané věci činí částka, která má být navrácena, navýšená o úroky vypočtené k 14. květnu 2020, 160 milionů eur, zatímco ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko (C-93/17, EU:C:2018:903), činila částka, která měla být navrácena, 670 milionů eur. V tomto kontextu vzhledem k času, který je nezbytný k dosažení podstatného pokroku v likvidaci společnosti Larco, tento členský stát požaduje, aby bylo penále stanoveno pololetně.
- 80 Ve druhé řadě Řecká republika tvrdí, že je nepravděpodobné, že by tyto podpory měly vážné dopady na podmínky hospodářské soutěže v Unii a byly příčinou narušení hospodářské soutěže.

- 81 Ve třetí řadě tento členský stát tvrdí, že pokud jde o údajné opakování jeho protiprávního jednání v oblasti státních podpor, přijaly řecké orgány ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko (C-93/17, EU:C:2018:903), opatření nezbytná k ukončení postupu navracení tím, že provedly likvidaci aktiv dotyčné společnosti.
- 82 Řecká republika se proto domnívá, že v projednávané věci není vhodné použít koeficient závažnosti vyšší než 1.
- 83 Pokud jde o koeficient doby trvání, má Řecká republika za to, že tento koeficient nesmí překročit 1.
- 84 Pokud jde konečně o platební schopnost a konkrétně o faktor „n“, stejně jako Komise má Řecká republika za to, že pro účely výpočtu hodnoty tohoto faktoru je třeba zohlednit nejen hospodářskou váhu, ale i institucionální váhu dotyčného členského státu v Unii. Je tedy třeba zohlednit počet křesel v Evropském parlamentu přidělený tomuto členskému státu.

Závěry Soudního dvora

- 85 Úvodem je třeba připomenout, že cílem řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU je přimět členský stát, který nesplnil své povinnosti, aby vyhověl rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti, a tím zajistit účinné uplatňování práva Unie, a že obě opatření stanovená tímto ustanovením, totiž penále a paušální částka, směřují k tomu samému cíli [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 134 a citovaná judikatura].
- 86 Je rovněž třeba připomenout, že Soudnímu dvoru přísluší v každé věci a v závislosti na okolnostech případu, který mu byl předložen, jakož i na stupni přesvědčování a odrazování, který se mu jeví jako potřebný, rozhodnout o peněžitých sankcích vhodných zejména k předejití tomu, aby se obdobná porušení unijního práva opakovala (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 107 a citovaná judikatura).
- 87 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je uložení penále v zásadě odůvodněno pouze tehdy, když neplnění povinnosti spočívající v tom, že nebylo vyhověno předchozímu rozsudku, trvá až do posouzení skutkového stavu Soudním dvorem [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 137 a citovaná judikatura].
- 88 K určení, zda neplnění povinnosti, které je žalované vytýkáno, trvalo až do posouzení skutkového stavu v dané věci Soudním dvorem, je třeba posoudit opatření, která byla podle žalovaného státu přijata po uplynutí lhůty stanovené ve výzvě dopisem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. prosince 2012, Komise v. Španělsko, C-610/10, EU:C:2012:781, bod 98, a ze dne 17. září 2015, Komise v. Itálie, C-367/14, nezveřejněný, EU:C:2015:611, bod 89).
- 89 V projednávané věci Řecká republika tvrdí, že režim zvláštní správy společnosti Larco nebyl ukončen a že obě výběrová řízení, kterými by mohl být uskutečněn prodej aktiv společnosti Larco, měla být dokončena dne 8. července 2021.
- 90 Nicméně stačí konstatovat, že Řecká republika neprokázala, že k datu posuzování skutkového stavu v projednávané věci Soudním dvorem přijala veškerá opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti.

- 91 S ohledem na výše uvedené je třeba konstatovat, že nesplnění povinností vytýkané Řecké republice trvalo až do posouzení skutkového stavu v projednávané věci Soudním dvorem.
- 92 Za těchto podmínek je uložení povinnosti Řecké republice zaplatit penále vhodným finančním prostředkem, který ji má přimět k přijetí opatření nezbytných k ukončení zjištěného neplnění povinností a k zajištění splnění všech povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti.
- 93 Podle ustálené judikatury musí být penále stanoveno v závislosti na míře přesvědčivosti nezbytné k tomu, aby členský stát, který nesplnil povinnosti vyplývající z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, změnil své chování a ukončil vytýkané jednání [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 147 a citovaná judikatura].
- 94 Soudnímu dvoru při výkonu jeho posuzovací pravomoci v dané oblasti přísluší, aby stanovil penále takovým způsobem, aby bylo jednak přizpůsobené okolnostem a jednak přiměřené zjištěnému nesplnění povinností, jakož i platební schopnosti dotyčného členského státu [rozsudky ze dne 11. prosince 2012, Komise v. Španělsko, C-610/10, EU:C:2012:781, bod 118 a citovaná judikatura; ze dne 22. února 2018, Komise v. Řecko, C-328/16, EU:C:2018:98, bod 90 a citovaná judikatura, a ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 148 a citovaná judikatura].
- 95 Soudní dvůr není vázán návrhy Komise na penále, které jsou pouze užitečným referenčním základem. Stejně tak pokyny, které jsou obsaženy ve sděleních Komise, nejsou pro Soudní dvůr závazné, ale přispívají k zajištění transparentnosti, předvídatelnosti a právní jistoty úkonů samotné Komise, když tento orgán předkládá návrhy Soudnímu dvoru. V rámci řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU, které se týká nesplnění povinnosti členským státem, jež přetrvává bez ohledu na to, že totéž nesplnění povinností již bylo konstatováno v prvním rozsudku vydaném podle článku 258 SFEU nebo čl. 108 odst. 2 SFEU, musí mít totiž Soudní dvůr možnost stanovit penále ve výši a formě, které považuje za vhodné, aby přiměly tento členský stát k ukončení neplnění povinností vyplývajících z tohoto prvního rozsudku Soudního dvora (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 119 a citovaná judikatura).
- 96 Pro účely stanovení výše penále jsou základními kritérii, která musí být zohledněna k zajištění jeho donucující povahy za účelem jednotného a účinného uplatňování unijního práva, v zásadě závažnost porušení práva, doba jeho trvání a platební schopnost dotčeného členského státu. Při používání těchto kritérií je třeba přihlédnout zvláště k dopadům nevyhovění rozsudku na soukromé a veřejné zájmy, jakož i k naléhavosti, s níž je třeba přimět dotyčný členský stát k tomu, aby dostal svým povinnostem [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 149 a citovaná judikatura].
- 97 V první řadě, pokud jde o závažnost porušení práva, je třeba zdůraznit zásadní povahu ustanovení Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 150 a citovaná judikatura].

- 98 Pravidla, která jsou předmětem rozhodnutí 2014/539 i rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, jsou totiž výrazem jednoho ze základních poslání svěřených Unii na základě čl. 3 odst. 3 SEU, tedy vytvoření vnitřního trhu, jakož i na základě protokolu č. 27 o vnitřním trhu a hospodářské soutěži, který podle článku 51 SEU tvoří nedílnou součást Smluv a podle něhož vnitřní trh zahrnuje systém zajišťující, aby hospodářská soutěž nebyla narušována.
- 99 Význam unijních ustanovení, která byla porušena v takovém případě, o jaký se jedná v projednávané věci, se projevuje zejména v tom, že navrácením podpor prohlášených za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem bude odstraněno narušení hospodářské soutěže způsobené konkurenční výhodou, jež byla prostřednictvím těchto podpor poskytnuta, a že tímto navrácením příjemce ztrácí výhodu, kterou měl na trhu oproti svým konkurentům [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 151 a citovaná judikatura].
- 100 Pokud jde o nesplnění povinnosti zjištěné v projednávané věci, je třeba zaprvé připomenout, že navzdory tomu, že Řecká republika přijala opatření za účelem navrácení dotčených státních podpor, nezajistila navrácení dotčených státních podpor v plném rozsahu. S ohledem na pravidlo připomenuté v bodě 94 tohoto rozsudku, podle něhož musí být penále přizpůsobené okolnostem a přiměřené zjištěnému nesplnění povinností, je však třeba zohlednit skutečnost, že i když společnost Larco zůstala nájemcem hutnické továrny a důlního komplexu v Larymně v návaznosti na rozhodčí nález vydaný dne 24. září 2020 a opravený dne 8. října 2020, rozhodčí soud uznal vlastnické právo řeckého státu k tomuto majetku.
- 101 Zadruhé je třeba poukázat na značnou výši částky nevrácené podpory. Tato částka, navýšená o úroky, totiž ke dni 14. května 2020 činila 160 milionů eur.
- 102 Zatřetí je třeba zohlednit skutečnost, že trh, na kterém společnost Larco vykonává svou činnost, zejména trh feroniklu, je přeshraniční. V důsledku toho mají protiprávní a neslučitelné podpory, které nebyly navráceny, škodlivý účinek na trh, který se neomezuje na území Řecké republiky.
- 103 Konečně je třeba konstatovat opakování protiprávního jednání ze strany tohoto členského státu v oblasti státních podpor. Řecká republika byla totiž odsouzena zaprvé v rámci řízení na základě čl. 108 odst. 2 SFEU z důvodu neprovedení rozhodnutí o navrácení podpor ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 1. března 2012, Komise v. Řecko (C-354/10, nezveřejněný, EU:C:2012:109), ze dne 28. června 2012, Komise v. Řecko (C-485/10, nezveřejněný, EU:C:2012:395), ze dne 17. října 2013, Komise v. Řecko (C-263/12, nezveřejněný, EU:C:2013:673), ze dne 9. listopadu 2017, Komise v. Řecko (C-481/16, nezveřejněný, EU:C:2017:845), a ze dne 17. ledna 2018, Komise v. Řecko (C-363/16, EU:C:2018:12), a zadruhé v rámci řízení na základě čl. 228 odst. 2 třetího pododstavce Smlouvy o ES ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 7. července 2009, Komise v. Řecko (C-369/07, EU:C:2009:428).
- 104 Je nutno konstatovat, že v projednávané věci je porušení pravidel Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor závažné.
- 105 Ve druhé řadě, pokud jde o dobu trvání porušení práva, je třeba ji posuzovat s ohledem na okamžik, ke kterému Soudní dvůr posuzuje skutkový stav, a nikoli s ohledem na okamžik, kdy mu Komise věc předloží [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 156 a citovaná judikatura].

- 106 Za těchto podmínek je vzhledem k tomu, že Řecká republika nebyla schopna prokázat, že ukončila neplnění své povinnosti vyhovět v plném rozsahu rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, třeba mít za to, že uvedené nesplnění povinnosti trvá více než čtyři roky od data vyhlášení uvedeného rozsudku, což představuje značně dlouhou dobu.
- 107 Ve třetí řadě, pokud jde o platební schopnost dotčeného členského státu, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že je třeba zohlednit nejnovější vývoj HDP v tomto členském státě, a to ke dni posuzování skutkového stavu Soudním dvorem [rozsudky ze dne 11. prosince 2012, Komise v. Španělsko, C-610/10, EU:C:2012:781, bod 131; ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 158 a citovaná judikatura, a ze dne 25. února 2021, Komise v. Španělsko (Směrnice o osobních údajích – Trestní oblast), C-658/19, EU:C:2021:138, bod 83 a citovaná judikatura].
- 108 Aby byla zaručena přiměřená a odrazující povaha sankcí, navrhuje Komise zohlednit vedle HDP dotyčného členského státu institucionální váhu tohoto členského státu v Unii, vyjádřenou počtem hlasů, který tento členský stát má v Evropském parlamentu. Tento orgán má rovněž za to, že je třeba použít korekční koeficient 4,5, aby byla zaručena přiměřená a odrazující povaha sankcí.
- 109 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak vyplývá z bodu 95 tohoto rozsudku, Soudní dvůr není vázán návrhy Komise na penále, které jsou pouze užitečným referenčním základem.
- 110 Platí totiž, že vzhledem k tomu, že matematické proměnné použité Komisí pro výpočet výše penále jsou indikativními pravidly, jež definují směry chování, které Komise hodlá sledovat, tyto proměnné přispívají k zajištění transparentnosti, předvídatelnosti a právní jistoty jejího jednání, jakož i přiměřenosti výše penále, které zamýšlí navrhnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. července 2000, Komise v. Řecko, C-387/97, EU:C:2000:356, body 86 a 87).
- 111 V této souvislosti z judikatury po 1. dubnu 2017, tj. datu, od kdy již neplatí dřívější systém vážených hlasů určující počet hlasů členských států v Radě, vyplývá, že Soudní dvůr pro účely posouzení platební schopnosti dotčeného členského státu vezme v úvahu HDP tohoto členského státu jakožto rozhodující faktor (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, body 141 a 142).
- 112 Pokud jde dále o zohlednění institucionální váhy dotyčného členského státu v Unii za účelem zajištění přiměřenosti a odrazujícího charakteru sankcí, je třeba zaprvé připomenout, že z ustálené judikatury Soudního dvora uvedené v bodě 94 tohoto rozsudku vyplývá, že přiměřenost finančních sankcí je posuzována s ohledem na zjištěné nesplnění povinnosti a na platební schopnost dotyčného členského státu.
- 113 Zadržet je třeba mít podobně jako generální advokát v bodě 35 svého stanoviska za to, že cíl spočívající ve stanovení sankcí, které budou dostatečně odrazující, nutně nevyžaduje zohlednění institucionální váhy dotyčného členského státu v Unii.
- 114 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 29 svého stanoviska, institucionální váha dotyčného členského státu v Unii totiž nezávisí na charakteristikách dotčeného nesplnění povinnosti.
- 115 Zohlednění institucionální váhy dotyčného členského státu se proto nejeví jako nezbytné pro zajištění dostatečného odrazení a přiměření tohoto členského státu ke změně jeho současného nebo budoucího chování souvisejícího s poskytováním státních podpor.

- 116 Za těchto podmínek, aniž je dotčena možnost Komise navrhnout finanční sankce založené na víceru kritériích, aby bylo možné zejména zachovat přiměřený rozdíl mezi jednotlivými členskými státy, je třeba vycházet z HDP Řecké republiky jakožto rozhodujícího faktoru pro účely posouzení platební schopnosti Řecké republiky, aniž je zohledněna institucionální váha Řecké republiky vyjádřená počtem hlasů, které má tento členský stát v Evropském parlamentu, pro účely stanovení dostatečně odrazujících a přiměřených sankcí.
- 117 Kromě toho, pokud jde o návrh Komise použít korekční koeficient 4,5, tento orgán neprokázal objektivní kritéria, na jejichž základě stanovil hodnotu tohoto koeficientu.
- 118 Pokud jde o periodicitu platby penále má Komise za to, že se musí jednat o denní penále.
- 119 Je však třeba vzít v úvahu specifickou povahu postupů navrácení dotčených podpor.
- 120 V tomto ohledu je třeba zohlednit skutečnost, že řecké orgány přijaly určitá opatření, která by mohla sloužit jako základ pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti. Důsledky těchto opatření však nejsou okamžitě postřehnutelné. Zdá se tedy, že splnění všech povinností vyplývajících z rozhodnutí 2014/539, a tudíž z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, nelze dosáhnout v krátké době.
- 121 Z toho plyne, že k případnému zjištění ukončení dotčeného porušení práva by mohlo dojít až na konci přiměřeného období umožňujícího celkové vyhodnocení dosažených výsledků.
- 122 Je tudíž třeba stanovit pololetní penále, aby Komise mohla posoudit pokrok při provádění opatření vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, s ohledem na situaci, která bude panovat na konci předmětného období.
- 123 Vzhledem k výše uvedenému a s ohledem na posuzovací pravomoc přiznanou Soudnímu dvoru v čl. 260 odst. 3 SFEU je třeba Řecké republice uložit povinnost zaplatit Komisi penále ve výši 4 368 000 eur za každé šestiměsíční období prodlení s přijetím opatření nezbytných k vyhovění rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, a to ode dne vyhlášení rozsudku v projednávané věci do dne splnění všech povinností vyplývajících z rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti.

K paušální částce

Argumentace účastníků řízení

- 124 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr určil výši paušální částky vynásobením denní částky počtem dnů trvání porušení práva.
- 125 Tento orgán navrhuje použít pro výpočet paušální částky stejný koeficient závažnosti a stejný faktor „n“, jaké byly použity při výpočtu penále. Naproti tomu stanoví základní paušální částku ve výši 1 039 eur za den. Na rozdíl od výpočtu penále nebude použit koeficient doby trvání, neboť doba trvání porušení práva je již zohledněna ve vynásobení denní částky počtem dnů trvání nesplnění povinnosti.

- 126 Komise tak navrhuje, aby se výše paušální částky rovnala základní paušální sazbě ve výši 1 039 eur vynásobené koeficientem závažnosti (7) a faktorem „n“ (0,51), tedy částce 3 709,23 eur, která se vynásobí počtem dní, jež uplynuly ode dne vyhlášení rozsudku, kterým se určuje nesplnění povinnosti, do data splnění povinností členským státem, nebo pokud k němu nedojde, data vyhlášení tohoto rozsudku.
- 127 Řecká republika namítá, že paušální částka navrhaná Komisí není přizpůsobena zvláštním okolnostem a není v souladu se zásadou proporcionality.

Závěry Soudního dvora

- 128 Úvodem je třeba připomenout, že Soudní dvůr je při výkonu posuzovací pravomoci, která je mu v dané oblasti svěřena, oprávněn uložit současně penále a paušální částku [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 163 a citovaná judikatura].
- 129 Uložení povinnosti zaplatit paušální částku a stanovení případné výše této částky musí v každém jednotlivém případě záviset na všech relevantních skutečnostech souvisejících jak s charakteristikami zjištěného nesplnění povinnosti, tak s přístupem členského státu, jehož se řízení zahájeno na základě článku 260 SFEU týká. V této souvislosti je Soudní dvůr na základě tohoto ustanovení nadán širokou posuzovací pravomocí při rozhodování o uložení, či neuložení takové sankce a při případném určení její výše [rozsudek ze dne 12. března 2020, Komise v. Itálie (Protiprávní podpory poskytnuté hotelovému odvětví na Sardinii), C-576/18, nezveřejněný, EU:C:2020:202, bod 164 a citovaná judikatura].
- 130 V projednávané věci veškeré právní a skutkové okolnosti, které vedly ke zjištění nesplnění povinnosti, ukazují na to, že účinná prevence obdobného porušování unijního práva v budoucnu vyžaduje přijetí takového odrazujícího opatření, jakým je uložení paušální částky.
- 131 Za těchto okolností přísluší Soudnímu dvoru, aby při výkonu posuzovací pravomoci stanovil výši této paušální částky tak, aby byla jednak přizpůsobena okolnostem a jednak přiměřená porušení práva (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 156 a citovaná judikatura).
- 132 Mezi faktory, které jsou v tomto ohledu relevantní, patří zejména takové skutečnosti, jako je závažnost zjištěného porušení práva a doba, po kterou toto porušení trvalo od vyhlášení rozsudku, kterým bylo toto porušení práva určeno (rozsudek ze dne 14. listopadu 2018, Komise v. Řecko, C-93/17, EU:C:2018:903, bod 157 a citovaná judikatura).
- 133 Okolnosti projednávané věci, které je třeba zohlednit, vyplývají zejména z odůvodnění obsaženého v bodech 97 až 117 tohoto rozsudku, jež se týká závažnosti a doby trvání porušení práva, jakož i platební schopnosti dotčeného členského státu.
- 134 S ohledem na vše výše uvedené budou okolnosti projednávané věci spravedlivě zohledněny stanovením paušální částky, kterou musí Řecká republika uhradit, ve výši 5 500 000 eur.
- 135 V důsledku toho je třeba Řecké republice uložit povinnost zaplatit Komisi paušální částku ve výši 5 500 000 eur.

K nákladům řízení

- 136 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala po Řecké republice náhradu nákladů řízení a bylo určeno nesplnění povinnosti, je důvodné uložit Řecké republice náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **Řecká republika tím, že nepřijala veškerá opatření, která vyplývají z rozsudku ze dne 9. listopadu 2017, Komise v. Řecko (C-481/16, nezveřejněný, EU:C:2017:845), nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 260 odst. 1 SFEU.**
- 2) **Řecké republice se ukládá povinnost zaplatit Evropské komisi penále ve výši 4 368 000 eur za každé období šesti měsíců ode dne vyhlášení tohoto rozsudku do dne splnění všech povinností vyplývajících z rozsudku ze dne 9. listopadu 2017, Komise v. Řecko (C-481/16, nezveřejněný, EU:C:2017:845).**
- 3) **Řecké republice se ukládá povinnost zaplatit Evropské komisi paušální částku ve výši 5 500 000 eur.**
- 4) **Řecké republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.